

Terénní výzkumy:

Marvin Harris: Brazílie, Mozambik, Indie, Ekvádor.

Symbolická a interpretativní antropologie*Stručná charakteristika:*

Od sedesátých let dvacátého století se v rámci sociální a kulturní antropologie začal rozvíjet nový směr orientovaný na studium symbolů, jejich významu a působení. Tento proud je v americké kulturní antropologii označován jako **interpretativní antropologie** a v britské sociální antropologii jako **symbolická antropologie**. Pro tuto větev antropologického myšlení je charakteristické pojetí kultury jako systému symbolů a významů vytvořených a užívaných lidmi k řízení, organizování a udržování soudržnosti jejich životů (Lavenda & Schultz 2003). Interpretativní antropologie se orientuje na studium významů. Obecně lze říci, že se snaží ukázat „jak je žitá zkušenosť integrována s koherentním systémem veřejných symbolů, který čini svět srozumitelný a současně navozuje dojem, že je pro tento účel jedinečně vhodný“ (Erickson & Murphy 1999: 133). Clifford Geertz (1926 – 2006), který je nejvýznamnějším reprezentantem interpretativní antropologie, navázal na dílo sociologa Maxe Webera. Geertz chápe symbol jako nositele významu. V návaznosti na Webera považuje člověka za zvíře „...zavřené do pavučiny významů, kterou si samo upředlo“. Kulturu pak chápe jako „...tyto pavučiny a její analýzy tudíž nikoli za experimentální vědu pátrající po zákonném, nýbrž za interpretativní, pátrající po významu“ (Geertz 2000: 15). Vzhledem k důrazu na analýzu významů je Geertzova teorie kultury označována za sémiotickou. Reprezentant symbolické antropologie Victor Turner (1920–1983) navázal na dílo francouzského sociologa Émila Durkheima (1858–1917). Turner nestudoval symboly jako sdílené významy sloužící k interpretaci zkušeností a vytváření smysluplného chování. Byl přesvědčen, že sociální soudržnost není ustavena jednou provždy, ale neustále hrozí její rozklad. Lidé proto musí bez ustání sociální řád udržovat a bránit proti rozkladním silám. Toho je dosahováno pomocí symbolů, které Turner považoval za nástroje udržování a reprodukce sociálního řádu. Vliv symbolické a interpretativní antropologie výrazně přesáhl hranice antropologie jako celku.

Významní představitelé:

Mary Douglasová (1921–2007), Clifford Geertz (1926–2006), Marshall Sahlins (naroden 1930), David Murray Schneider (1918–1995), Victor Witter Turner (1920–1983).

Klíčové koncepty:

interpretace, sociální drama, sociální interakce, symbol, význam, zhuštěný popis.

Zásadní díla:

Mary Douglas: *Purity and Danger* (Čistota a nebezpečí, 1966).

Mary Douglas: *Natural Symbols* (Přirozené symboly, 1970).

Clifford Geertz: *The Interpretation of Cultures* (Interpretace kultur, 1973).

Clifford Geertz: *Local Knowledge* (Místní znalost, 1983).

Clifford Geertz: *After the Fact* (Je konec, 1995).

Marshall Sahlins: *Culture and Practical Reasons* (Kultura a praktický rozum, 1976).

Marshall Sahlins: *Historical Metaphors and Mythical Realities* (Historické metafore a mytické reality, 1981).

David Schneider: *American Kinship* (Americké příbuzenství, 1980).

Victor Turner: *The Forest of Symbols* (Prales symbolů, 1967).

Victor Turner: *The Ritual Process* (Průběh rituálu, 1969).

Překlady v českém jazyce:

Geertz, C., Interpretace kultur. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2000.

Turner, V.W., Průběh rituálu. Praha: Computer Press, 2005.

Terénní výzkumy:

Mary Douglasová – Kongo (Lele)

Clifford Geertz – Jáva, Bali, Maroko

Victor Turner – Zambie (Ndembuové).